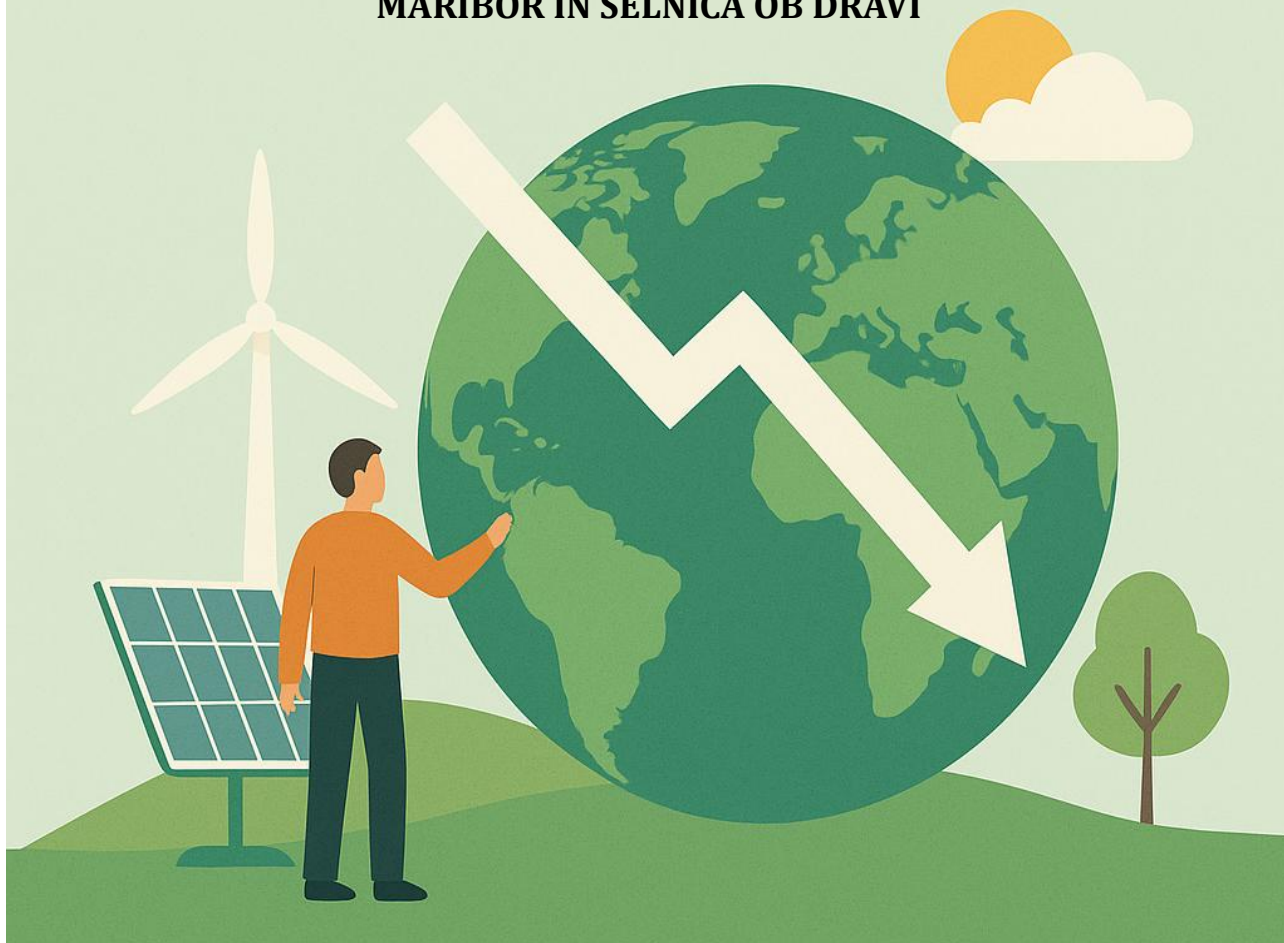

IZVAJANJE UČINKOVITIH PODNEBNIH UKREPOV

DOBRE PRAKSE V PODRAVJU
MARIBOR IN SELNICA OB DRAVI

**Interreg
Europe**

**Co-funded by
the European Union**

DECA

SKUPAJ ZA ZELENO IN VARNO PRIHODNOST

Predstavljajte si mesto, kjer so otroška igrišča obdana z naravno senco pergol, ulice hladijo mogočna drevesa, ob neurjih pa ceste ostajajo prevozne in varne. Predstavljajte si skupnost, ki ob nesrečah diha kot eno – gasilci, prostovoljci in sosedje stopijo skupaj, da zaščitijo ljudi in domove. Predstavljajte si strehe, ki namesto da bi se segrevale v poletnem soncu, proizvajajo čisto energijo za prebivalce.

To niso vizije daljne prihodnosti. To so dobre prakse iz Podravja, iz Maribora in Selnice ob Dravi, kjer občine in prebivalci že danes iščejo odgovore na podnebne izzive.

Podnebne spremembe so resničnost, ki jo čutimo vsak dan. Vročinski valovi, poplave, neurja, plazovi, žled in suše nas opozarjajo, da časa za oklevanje ni več. A dobra novica je, da lahko ukrepamo – skupaj in vsak zase.

Vsaka posajena drevesna sadika, vsak sončni panel, vsak meter varno urejenega potoka in vsaka skupnost, pripravljena na izredne razmere, pomenijo korak bližje k varnejši, odpornejši in prijaznejši prihodnosti.

Ta brošura je nastala v okviru projekta DECA, programa Interreg Evropa, ki ga sofinancira Evropska unija in je namenjen izboljšanju ukrepov za podnebne spremembe. Združuje zgodbe o ljudeh, idejah in rešitvah, ki dokazujejo, da podnebni ukrepi niso le nuja, temveč tudi priložnost – da skupaj gradimo okolje, v katerem bo prijetno živeti danes in jutri.

Na naslednji povezavi lahko najdete tudi projektno brošuro [DOBRE PRAKSE 8 EVROPSKIH MEST IN REGIJ](#).

Vabimo vas, da v njej poiščete navdih – morda ideje, ki jih bo mogoče prenesti tudi v vašo skupnost.

Ekipa ENERGAP

Energetska podnebna agencija za Podravje
Smetanova ulica 31, 2000 Maribor, Slovenija
Telefon: 02 234 23 60
E-pošta: info@energap.si
Splet: www.energap.si

ZAŠČITNE PERGOLE V VRTCIH – PILOTNI PROJEKT MARIBOR (READY4HEAT)

Kako lahko otroška igrišča postanejo varnejša, prijetnejša in hkrati poučna? V Mestni občini Maribor so našli odgovor: z zasaditvijo pergol, po katerih se vzpenjajo sadike kivija in grozdja sorte »bela izabela«.

Te zelene konstrukcije niso le estetski dodatek – njihov glavni namen je zagotavljanje naravne sence in izboljšanje toplotnega udobja na igriščih vrtcev, predvsem v vročih poletnih dneh. Naravna senca pergol se od umetnih senčil razlikuje po tem, da hkrati prispeva tudi k ohlajanju zraka z evapotranspiracijo – naravnim izhlapevanjem vode iz listov rastlin. Tako otroci uživajo v hladnejšem, bolj prijetnem in predvsem varnejšem okolju.

Ker rastline za uspešno rast potrebujejo nego, se projekt dotika tudi vzgojno-izobraževalne dimenzije. Otroci skozi vse leto spremljajo rast kivija in grozdja, skrbijo za rastline ter se pri tem učijo o pomenu narave, samooskrbe in prilagajanja podnebnim spremembam. Vsaka pergola je tako tudi učilnica na prostem.

Gre za celostni pristop, ki združuje varstvo otrok, podnebno prilagajanje in krepitev okoljske zavesti. Če se bo pilotni projekt izkazal za uspešnega, Mestna občina Maribor načrtuje širitev pergol tudi v druge vrtce in šole. S tem bo mesto naredilo še en korak k trajnostni, prijaznejši in odpornejši prihodnosti – z naravo kot partnerico.

URBANA DREVEŠA MESTA MARIBOR – ZA PRIHODNOST

Drevesa so pljuča mesta, naravni klimatski regulatorji in naši najboljši zavezniki v boju proti vročinskim valovom. Mestna občina Maribor je zato v okviru Strategije in akcijskega načrta za zaščito pred vročinskimi valovi pripravila obsežen seznam kar 400 drevesnih vrst, ki so posebej prilagojene izzivom urbanega okolja in podnebnih sprememb.

Izbor temelji na ključnih merilih – odpornost na sušo in bolezni ter sposobnost prilagajanja mestnim razmeram, kot so parki, ulice, parkirišča in obcestni pasovi. Poseben poudarek je na avtohtonih vrstah, ki krepijo biotsko raznovrstnost in stabilnost mestnih ekosistemov. Dodane so tudi nekatere eksotične vrste, kot so katalpa, ginko in gledičija, ki slovijo po svoji izjemni prilagodljivosti in vzdržljivosti.

Dokument pa ne predstavlja zgolj seznama dreves – ponuja tudi jasne smernice za sajenje in vzdrževanje, od izbora kakovostnih sadik in priprave sadilnih jam, do strokovne oskrbe v prvih letih in oblikovanja krošenj. S tem Maribor gradi temelje za trajnostno, zdravo in podnebno odporno urbano okolje, kjer drevesa niso le senca in okras, temveč ključen element kakovosti življenja prebivalcev.

PRAVILNO VZDRŽEVANA CESTNA INFRASTRUKTURA

Podnebne spremembe ne vplivajo samo na zrak in temperature, temveč tudi na infrastrukturo, ki povezuje naše skupnosti. Močne padavine, neurja in poplave so vedno pogostejši izziv, zato postaja pravilno načrtovana in vzdrževana cestna infrastruktura nujnost.

Ustrezni ukrepi – kot so pravilen naklon, učinkovito odvodnjavanje, drenažni jaški na pravih mestih in prečiščena ureditev cest v hribih, ob vodotokih ali gozdnih robovih – omogočajo, da ceste ostanejo varne in uporabne tudi ob ekstremnih vremenskih dogodkih.

Redno vzdrževanje podaljšuje življenjsko dobo cest, zmanjšuje stroške popravil in predvsem zagotavlja nemoten dostop do ključnih storitev, kot so oskrba s hrano, vodo, energijo in prevoz. S tem ne ščitimo le infrastrukture, temveč tudi gospodarsko rast in kakovost življenja prebivalcev.

Odporna cestna infrastruktura pomeni manj izrednih stroškov v prihodnosti, večjo varnost ter boljšo pripravljenost skupnosti na podnebne spremembe. To je investicija, ki se dolgoročno povrne – v varnosti ljudi, stabilnosti gospodarstva in trajnostnem razvoju.

ORGANIZIRANOST SISTEMA CIVILNE ZAŠČITE – SELNICA OB DRAVI

Podnebne spremembe prinašajo večjo pogostost naravnih nesreč in izrednih dogodkov, zato je hitra in usklajena organizacija ključnega pomena. Občina Selnica ob Dravi je vzpostavila učinkovit sistem civilne zaščite, ki temelji na aktivnih lokalnih in mikro ekipah.

Posebnost sistema je njegova zasnova, ki omogoča delovanje tudi v primeru popolnega izpada komunikacijskih povezav (telefon, internet, radio, ceste). Takrat odločanje poteka na mikro-lokalni ravni, kar zagotavlja hitrejše in učinkovitejše odzive na dejanske razmere na terenu. Pomemben steber delovanja predstavljajo gasilci, prostovoljci in podporne službe, ki s svojim znanjem in izkušnjami dopolnjujejo operativne aktivnosti.

Sistem ne temelji le na ukrepanju v kriznih razmerah, temveč vključuje tudi redno informiranje in ozaveščanje prebivalcev ter poročanje po posameznih intervencijah, kar omogoča stalno učenje in izboljševanje. Gre za primer dobre prakse, ki povečuje pripravljenost, odpornost in varnost celotne skupnosti.

FOTOVOLTAIKA NA VSAKO STREHO – KORAK K ENERGETSKI SAMOOSKRBI

Podnebne spremembe, energetske krize in nestabilni svetovni trgi jasno kažejo: prihodnost je v lokalni energetske samozadostnosti. Ena od najbolj obetavnih rešitev je namestitev sončnih elektrarn na strehe stavb.

Takšen pristop občinam, ustanovam in gospodinjstvom omogoča neposredno proizvodnjo električne energije iz obnovljivega vira – sonca. Če sončna elektrarna deluje samostojno, zmanjšuje odvisnost od zunanjih dobaviteljev, hkrati pa znižuje stroške elektrike in zagotavlja zanesljivo oskrbo tudi v primeru izpadov omrežja. Obenem pomembno zmanjšuje emisije toplogrednih plinov.

Ko se fotovoltaika poveže še z baterijskimi hranilniki in pametnimi omrežji, se odpre pot do energetske neodvisnih, trajnostnih in odpornih skupnosti. To ni le naložba v okolje, temveč tudi v gospodarsko stabilnost, proračun občin in kakovost življenja prebivalcev.

CELOVITA UREDITEV PEKRSKEGA POTOKA – PRIMER DOBRE PRAKSE

Pekrski potok v Mariboru je postal zgled celostnega, trajnostnega urejanja vodotokov v urbanem prostoru.

Glavni cilj projekta je zmanjšanje poplavne ogroženosti naselij in zaščita infrastrukture, hkrati pa ustvarjanje novih zelenih in rekreacijskih površin za prebivalce.

Med ključnimi ukrepi je izgradnja suhega zadrževalnika, ki bo varoval območje Radvanja pred visokovodnimi valovi. Obenem se izvaja renaturacija 2,5 km dolgega odseka potoka, ki vključuje oblikovanje bolj naravne struge, zasaditev avtohtone vegetacije, ojezeritve in pragove. Ti ukrepi izboljšujejo stabilnost struge, zmanjšujejo erozijo in povečujejo kakovost vode.

Projekt združuje zaščitno in družbeno funkcijo – poleg protipoplavne varnosti prebivalcem ponuja sprehajalne poti, zelene površine in bolj kakovostno bivalno okolje. Poudarek je tudi na ozaveščanju lokalne skupnosti, saj projekt dokazuje, da je mogoče povezati okoljske, prostorske in socialne cilje ter ustvariti trajnostne rešitve za prihodnost.

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

DECA